

ОСОБЛИВОСТІ КУЛЬТУРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ В УКРАЇНІ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Культурна дипломатія стає дедалі більш важливим інструментом презентації країн на міжнародній арені засобами культури й через міжкультурні зв'язки. Культурна дипломатія – це дуже потужний інструмент, який часто, на жаль, сприймають в Україні несерйозно. Вона є важливою складовою зовнішньої політики держави, її «третім стовпом» поряд із безпекою та економікою.

Культурна дипломатія є важливим напрямом державної політики і сприяє соціальному, культурному та економічному розвитку держави, поширенню інформації про країну через проведення культурних і мистецьких заходів, діяльність культурних інституцій, популяризацію мистецтва, культурної спадщини тощо. Культурна дипломатія формує позитивний імідж держави у світі, сприяє розвитку та зміцненню міждержавних відносин. Від того, наскільки ефективно функціонує культурна дипломатія держави, залежить її успіх на міжнародному рівні, захист національних інтересів [1].

Питання культурної дипломатії досліджувались в працях Дж. Віларда, М. Камінгса, Є. Онуха, М. Кілбейна, Дж.Ная, Ф.Тейлора, українських вчених С. Гуцал, Н. Мусієнко, О. Кучмій, І. Сухорольської, Н. Сербіної, Я. Турчин.

Культурне співробітництво є самостійним компонентом міждержавного співробітництва, що сприяє державі досягати конкретних зовнішньополітичних цілей, його реалізація можлива завдяки тісному симбіозу функціонування традиційних дипломатичних представництв та спеціальних культурних установ [2].

За результатами Дев'ятого загальнонаціонального опитування, проведеного соціологічною групою «Рейтинг» 26 квітня 2022 року, 80% опитаних вважають, що справи в Україні рухаються у правильному напрямку. Лише 10% протилежної думки, ще 10% – не змогли оцінити. У всіх регіонах та серед всіх вікових груп продовжує домінувати оцінка напрямку як правильного [3]. За останні 1,5 місяці покращилися оцінки міжнародної допомоги від наших західних партнерів. Зокрема, опитані помітили позитивну динаміку в наданні дипломатичної, гуманітарної та фінансової допомоги. Дипломатичну та гуманітарну допомогу вважають достатньою близько 60% (на початку березня – близько 50%). Фінансову підтримку достатньою вважають 46% (у березні – 39%).

Таким чином, бачимо динаміку до зростання рівня суспільного розуміння та відчуття підтримки культурної сфери України на міжнародному рівні. Відповідно до цих даних можна стверджувати, що український народ відчуває суттєву підтримку міжнародної демократичної спільноти, що особливо важливо в умовах активних бойових дій.

У лютому-березні 2022 року у Вікіпедії вдруге проходив «Місяць культурної дипломатії України». Він був спрямований на створення і покращення статей про Україну та українську культуру якомога більшою кількістю мов.

«Місяць культурної дипломатії України» – ініціатива, присвячена відомим українським митцям кіно, музики, літератури, архітектури, дизайну, які зробили вагомий внесок у світову культуру. Її спільно організували ГО «Вікімедіа Україна», Український Інститут та Міністерство закордонних справ України. За місяць проведення кампанії до неї долучилися 253 учасники та учасниці. 29 з них взяли участь у марафоні вдруге, 224 цього року долучилися вперше. Усього вони написали 3813 нових статей та покращили 262 наявних у 60 різних мовних розділах Вікіпедії. Це у п'ять разів більше, ніж минулого року. Зокрема, під час конкурсу були створені статті про Павла Тичину арабською мовою, про Анну Ярославну фінською, картину «Місячна ніч на Дніпрі» китайською, танець «Гопак» перською, про Український авангард німецькою та повість «Тіні забутих предків» французькою. Багато учасників у такі важкі часи для України, долучилися до висвітлення української історії та культури різними мовами у Вікіпедії [4].

Такі ініціативи як «Місяць культурної дипломатії України» є важливими етапами розвитку та підсиленням висвітлення української культури на міжнародній арені. Мешканці різних країн та континентів можуть з легкістю ознайомитись із історичними даними та культурною спадщиною нашої країни на рідній мові. Тепер, коли Україна перебуває в центрі уваги всього світу, інтерес до її культури також зростає, відповідно така ініціатива полегшує доступ до інформаційних джерел.

Для підтримки наших митців та збереження культурної спадщини, Український культурний фонд запустив фандрейзингову кампанію та закликає наших приватних, закордонних та філантропічних партнерів долучитися до ініціативи. Пропонують підтримати працівників сфери культури, які залишились в Україні, культурно-мистецькі проєкти, які спрямовані на популяризацію української культури, українські медіа та діяльність Українського Культурного Фонду [5].

29 квітня відбулась онлайн-зустріч Олександра Ткаченка, Міністра культури та інформаційної політики, з Мартіном Баксою (Martin Ваха), Міністром культури Чеської Республіки. Посадовці обговорили питання інформаційної політики та

підтримки української культури. Олександр Ткаченко наголосив на трьох сферах, щодо яких Україна потребує першочергової допомоги: у сфері протидії дезінформації, щодо допомоги у відновленні та захисті культурної спадщини, стосовно підтримки українських митців.

Таким чином, аналізуючи вищенаведене, можемо зробити висновок про надважливу підтримку збереження та популяризації міжнародною спільнотою культурної спадщини України, особливо у такий складний час для нашої держави. Особливо слід відмітити позитивну роль створення польсько-українсько-литовської робочої групи з оцифрування культурної спадщини в Україні, створення цифрових платформ для збереження, охорони, розвитку та популяризації української культури. Важливу роль також відіграють зустрічі в онлайн-форматі з представниками Уряду інституцій США та інших розвинутих країн у сфері культури, де обговорюють шляхи збереження культурних пам'яток та протидії їх знищення в умовах військової агресії Росії.

Отже, культурна дипломатія є важливою складовою зовнішньої політики України в контексті збереження її культурної спадщини в умовах сьогодення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Луцишин Г., Гончарук А. Особливості розвитку культурної дипломатії України в сучасних умовах. *Політичні науки*. 2017. Vol. 3. No. 1. С. 25–30.
2. Ржевська Н.Ф. Культурна дипломатія України: сучасний стан та перспективи. *Міжнародні відносини*. Серія «Політичні науки». 2018. № 18/19. С. 87–99.
3. Дев'яте загальнонаціональне опитування: оцінки міжнародного партнерства (26 квітня 2022), Соціологічна група «Рейтинг». URL: https://ratinggroup.ua/research/ukraine/devyatyy_obschenacionalnyy_opros_ocenki_me_zhdunarodnogo_partnerstva_26_aprelya_2022.html.
4. «Місяць культурної дипломатії України» у Вікіпедії. URL: <https://blog.wikimedia.org.ua/2022/04/14/cultural-diplomacy-month-2022-results/>.
5. Український культурний фонд. URL: https://ucf.in.ua/news/16_04_2022.